

ZABYTEK ZADBANY 2024 - WRĘCZONO NAGRODY DLA LAUREATÓW I WYRÓŻNIONYCH

Posted on 17 września 2024

Dziś, 17 września, odbyła się uroczysta gala wręczenia nagród w ogólnopolskim konkursie "Zabytek Zadbany" instytucjom i osobom, które wyróżniły się w opiece, konserwacji czy adaptacji budynków zabytkowych. W wydarzeniu wzięła udział dyrektorka NID, Marlena Happach oraz sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Generalna Konserwator Zabytków, Bożena Żelazowska.

W konkursie "Zabytek Zadbany" ocenie podlega poziom i zakres badań konserwatorskich, program prac konserwatorskich, forma i poziom wykonanych prac, zachowanie integralności i utrwalenie autentyczności substancji zabytkowej oraz stan obiektu po działaniach konserwatorskich i adaptacyjnych. Nagradzani mogą być właściciele, posiadacze i zarządcy obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych.

Konkurs ma długą historię, odbywa od 1975 r., a po raz 14 realizowany jest przez Narodowy Instytut Dziedzictwa, w imieniu Generalnego Konserwatora Zabytków oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Podczas poprzednich 13 edycji nagrodzono 260 obiektów, o których przeczytać można w [serii wydawniczej NID "Zabytek Zadbany"](#). Nagradzane realizacje to skarbnica dobrych praktyk i doświadczeń dla kolejnych opiekunów zabytków podejmujących wyzwania związane z remontem czy adaptacją zabytków.

Do tegorocznej edycji konkursu "Zabytek Zadbany" zgłoszono 78 zabytków, 67 z nich przeszło pierwszy etap oceny formalnej, następnie wyłoniono z nich 8 laureatów, a 10 zostało wyróżnionych.

W tym roku Jury obradowało w składzie:

- prof. dr hab. inż. arch. Małgorzata Rozbicka, przewodnicząca
- dr hab. Monika Bogdanowska, wiceprzewodnicząca
- dr Małgorzata Gwiazdowska

- dr Jerzy Ilkosz
- dr Maciej Prarat
- dr hab. Miron Urbaniak

Gala wręczenia nagród w konkursie „Zabytek Zadbane”

Uroczyste wręczenie nagród w konkursie „Zabytek Zadbane” odbyło się 17 września 2024 roku, podczas gali w auli Departamentu Ochrony Zabytków, w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Oficjalną część wydarzenia otworzyło przemówienie sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Generalnej Konserwator Zabytków, Bożeny Żelazowskiej

„Cieszę się, że będziemy nagradzać osoby, które dbają o zabytki, dziękuję za troskę i ogromny, wieloletni wkład pracy na rzecz naszego dziedzictwa. Miałam przyjemność zobaczyć z jak ogromnym kunsztem konserwatorskim wyróżnione dzisiaj zabytki były odnawiane. Dziękuję wszystkim, którzy się do tego przyczynili. Życzę udanego świętowania, mimo sytuacji, jaka ma miejsce w naszym kraju i powodzi, która zabiera wielopokoleniowy dobytek oraz niszczy nasze zabytki. Jako Generalny Konserwator Zabytków razem z zespołem monitorujemy sytuację zabytków w Polsce i zastanawiamy się, jak pomóc służbom konserwatorskim, samorządom i osobom prywatnym”.

Dyrektorka NID, Marlena Happach pogratulowała wszystkim nagrodzonym oraz podziękowała za wkład pracy ekspertów NID w prowadzeniu procedury konkursowej

„Mamy dzisiaj możliwość docenienia obiektów wyremontowanych, odnowionych w taki sposób, że zachowana została ich najistotniejsza wartość – substancja historyczna. Jako architektka doceniam to, jakiego kunsztu wymaga nadanie obiektowi nowych funkcji, które jednocześnie tą wartość historyczną wydobywają. Eksperti NID weryfikują i opiniują zgłoszenia konkursowe, w tym roku było to ponad 70 obiektów zgłoszonych, oglądają je od piwnic po dachy, żeby wspierać jury w ocenie. Mam nadzieję, że kolejnych 50 edycji konkursu jeszcze przed nami”.

Głos zabrała również przewodnicząca jury konkursowego prof. dr hab. inż. arch. Małgorzata Rozbicka

„Jest to konkurs szczególny, o wieloletniej historii i jeden z nielicznych, które doceniają rzetelną pracę przy różnorodnych zabytkach. Patrząc na obiekty nagrodzone, mam nadzieję, że lata poświęcone pracy przy ich konserwacji będą procentować i że coraz więcej osób dostrzeże piękno i sens zajmowania się też zabytkami, niekoniecznie tylko tymi najbardziej spektakularnymi. Dziękuję wszystkim, którzy przeszli przez ten trud, dzięki któremu możemy lepiej chronić nasze dziedzictwo”.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Generalna Konserwator Zabytków Bożena Żelazowska wręczyła laureatom i wyróżnionym dyplomy oraz tablice, które mogą być później umieszczone na zabytkach. Na tablicach widnieje charakterystyczny biało-niebieski znak zwany "Błękitną Tarczą" lub „tarczą Zachwatowicza” oraz nazwa i data edycji konkursu „Zabytek Zadbane”. Tablice te, symbolizujące uznanie dla starannie przeprowadzonych prac konserwatorskich, restauratorskich czy adaptacyjnych, można zobaczyć na wielu obiektach w całej Polsce, zarówno tych znanych, jak Muzeum Emigracji w Gdyni czy muzeum Zamek w Łańcucie, jak i mniej znanych, ale równie cennych, jak most kolejowy w Bytowie czy dawny dworzec cesarski w Gumniskach Małych.

Spotkanie było też okazją do wręczenia złotej odznaki "Za opiekę nad zabytkami", którą z rąk sekretarza stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Generalnej Konserwator Zabytków, Bożeny Żelazowskiej otrzymała Anna Łopuska, konserwator zabytków.

Laureaci i wyróżnieni w konkursie "Zabytek Zadbane" 2024

Kategoria utrwalenia wartości zabytkowej obiektu

Dwa równorzędne tytuły laureatów przyznano:

- **Miastu Jelenia Góra** za kompleksowe prace konserwatorskie w zespole willi secesyjnej Maxa Erfurta w Jeleniej Górze, wykonane na podstawie wszechstronnych badań konserwatorskich, które pozwoliły na wydobycie i zachowanie wysokich walorów architektonicznych i artystycznych zespołu.
- **Miastu Nowy Dwór Mazowiecki** za kompleksowe prace budowlane i konserwatorskie przeprowadzone z pełnym poszanowaniem substancji zabytkowej i formy architektonicznej kasyna oficerskiego w Twierdzy Modlin oraz za staranność i konsekwencję w przywracaniu historycznej kompozycji jego elewacji i wystroju wnętrz.

Wyróżnienia w kategorii utrwalenia wartości zabytkowej obiektu przyznano:

- **Miastu Łódź** za prace konserwatorskie przeprowadzone z pełnym poszanowaniem oryginalnej substancji kamienicy rezydencjonalnej Hilarego Majewskiego w Łodzi, w wyniku których uratowano zdekapitalizowany obiekt wraz z jego wystrojem i wyeksponowano walory artystyczne zabytku.
- **Zborowi w Szczecinie Kościoła Chrześcijan Baptystów Rzeczypospolitej Polskiej** za prace budowlane i konserwatorskie przeprowadzone w budynku z kaplicą baptystów w Szczecinie, które pozwoliły na zachowanie integralności zabytku oraz wydobycie jego walorów artystycznych i użytkowych.

Kategoria rewaloryzacji przestrzeni kulturowej i krajobrazu

Tytuł laureata przyznano:

- **Muzeum w Lewkowie – Zespołowi Pałacowo-Parkowego** za kompleksowe prace budowlane, konserwatorskie i rewaloryzacyjne przeprowadzone w cennym zespole pałacowo-parkowym doby klasycyzmu w Lewkowie, które przywróciły mu dawną świetność i pozwoliły na całościowe udostępnienie mieszkańcom i turystom.

Wyróżnienia w kategorii rewaloryzacji przestrzeni kulturowej i krajobrazu przyznano:

- **Gminie Twardogóra** za przeprowadzenie prac zabezpieczających i restauratorskich, dzięki którym zachowano zgodnie z zasadami konserwatorskimi oryginalną substancję i formę trwałej ruiny pałacu w zespole pałacowo-parkowym w Goszczu oraz w pełni udostępniono obiekt zwiedzającym
- **Muzeum Małopolski Zachodniej w Wygielzowie** za konsekwentną, etapową realizację prac, dzięki którym zabezpieczono i udostępniono ruiny zamku Lipowiec w Babicach oraz utrwalono je w miejscowym krajobrazie kulturowym.

Kategoria adaptacji obiektów zabytkowych

Tytuł laureata przyznano:

- **Euro Styl Montownia – Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością** za prace konserwatorskie i adaptacyjne przeprowadzone z szacunkiem dla historycznych nawarstwień oryginalnej formy architektonicznej i substancji materialnej magazynu na terenie dawnej Stoczni Gdańskiej, obecnie Montowni Lofts & Experience oraz licznych oryginalnych detali i urządzeń budynku.

Wyróżnienia w kategorii adaptacji obiektów zabytkowych przyznano:

- **Kampinoskiemu Parkowi Narodowemu** za przywrócenie właściwego stanu technicznego, zachowanie historycznego charakteru i formy architektonicznej zespołu drewnianej zabudowy leśniczówki w Granicy oraz dostosowanie go do współczesnych funkcji użytkowych.
- **Gminie Olkusz** za wysoki poziom wykonanych prac budowlanych i konserwatorskich oraz udaną adaptację do nowych funkcji budynku dawnego starostwa – wraz z piwnicami kwartału królewskiego – i gotyckich piwnic ratuszowych w Olkuszu.

- **Uniwersytetowi WSB Merito w Poznaniu** za prace budowlane i konserwatorskie oraz przystosowanie historycznych budynków pokoszarowych przy ul. Franciszka Ratajczaka 1 i 3 w Poznaniu do nowej funkcji biurowo-dydaktycznej i współczesnych wymogów funkcjonalno-użytkowych.

Kategoria architektury i budownictwa drewnianego

Tytuł laureata przyznano:

- **Parafii Rzymskokatolickiej Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rzepinie** za pełne rozpoznanie badawcze, wzorcowe prace konserwatorsko-restauratorskie przeprowadzone z wykorzystaniem tradycyjnych technik budowlanych i za zachowanie autentyczności substancji zabytkowej kościoła filialnego Podwyższenia Krzyża Świętego w Lubiechni Małej.

Wyróżnienia w kategorii architektury i budownictwa drewnianego przyznano:

- **Uzdrowisku Goczałkowice-Zdrój – Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością** za uczynienie wartości zabytkowych, przywrócenie pierwotnej funkcji i walorów estetycznych oraz poprawę stanu technicznego pawilonu Starej Pijalni w Goczałkowicach-Zdroju
- **Lasom Miejskim – Warszawa** za prace budowlane i konserwatorskie wykonane z zastosowaniem dawnych rozwiązań materiałowych i konstrukcyjnych, z poszanowaniem pierwotnej formy, wystroju i wyposażenia wnętrza leśniczówki przy ul. Rydzowej 1 w Warszawie,
- **Parafii Rzymskokatolickiej Świętej Anny w Jaktorowie** za prace budowlane i konserwatorskie w kościele parafialnym Świętej Anny w Jaktorowie, w wyniku których zatrzymano procesy destrukcji nietypowej zdwojonej konstrukcji ścian oraz wyeksponowano wartości estetyczne i artystyczne obiektu.

Kategoria zabytków techniki

Tytuł laureata przyznano:

- **Zabytkowej Kopalni Ignacy w Rybniku** za staranne prace budowlane i konserwatorskie, przeprowadzone z poszanowaniem historycznej substancji i formy budowlanej nadszybia i maszynowni szybu Kościuszko oraz za zachowanie i przywrócenie do pełnej sprawności unikatowego wyposażenia technologicznego.

Kategoria specjalna właściwego użytkowania i stałej opieki nad zabytkiem

Dwa równorzędne tytuły laureatów przyznano:

- **Marianowi Wołkowskiemu-Wolskiemu** za pieczołowite przebadanie, rozpoznanie, konserwację i restaurację lamusa dworskiego – parteru dawnego dworu wieżowego w Hawłowicach Górnych, dzięki czemu ocalono przed zniszczeniem oraz ujawniono wyjątkową wartość historyczną i artystyczną obiektu, a zabytek udostępniono zwiedzającym
- **Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Pszczewie** za wieloletnią, systematyczną opiekę oraz angażowanie lokalnej społeczności w zabezpieczenie i utrwalenie wartości Domu Szewca, zabytku wyjątkowego w krajobrazie architektonicznym Pszczewa.

Zobacz galerię zdjęć nagrodzonych realizacji - [tutaj](#).

Wszystkim laureatom i wyróżnionym serdecznie gratulujemy!

Gala wręczenia nagród w konkursie "Zabytek Zadbane" - przemówienie sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Generalnej Konserwator Zabytków, Bożeny Żelazowskiej, fot. Magda Starowieyska

Gala wręczenia nagród w konkursie "Zabytek Zadbane" - przemówienie sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Generalnej Konserwator Zabytków, Bożeny Żelazowskiej, fot. Magda Starowieyska

Gala wręczenia nagród w konkursie "Zabytek Zadbane" - przemówienie dyrektorki NID, Marleny Happach, fot. Magda Starowiejska

Gala wręczenia nagród w konkursie "Zabytek Zadbany - przemówienie prof. dr hab. inż. arch. Małgorzaty Rozbickiej, przewodniczącej jury konkursowego, fot. Magda Starowieyska

Gala wręczenia nagród w konkursie "Zabytek Zadbany" - prof. dr hab. inż. arch. Małgorzata Rozbicka, przewodnicząca jury konkursowego, Marlena Happach, dyrektorka NID, Bożena Żelazowska, sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Generalna Konserwator Zabytków, Jakub Makowski, dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, fot. Magda Starowiejska

Laureat w kategorii utrwalenia wartości zabytkowej obiektu - Miasto Nowy Dwór Mazowiecki, fot. Magda Starowiejska

Wyróżnienie w kategorii utrwalenia wartości zabytkowej obiektu - Zbór w Szczecinie Kościoła Chrześcijan Baptystów Rzeczypospolitej Polskiej, fot. Magda Starowieyska

Wyróżnienie w kategorii utrwalenia wartości zabytkowej obiektu - Miasto Łódź, fot. Magda Starowieyska

Laureat w kategorii rewitalizacji przestrzeni kulturowej i krajobrazu - Muzeum w Lewkowie - Zespół Pałacowo-Parkowy, fot. Magda Starowieyska

Wyróżnienie w kategorii rewaloryzacji przestrzeni kulturowej i krajobrazu - Gmina Twardogóra, fot. Magda Starowieyska

Wyróżnienie w kategorii rewaloryzacji przestrzeni kulturowej i krajobrazu - Muzeum Małopolski Zachodniej w Wygietzowie, fot. Magda Starowiejska

Laureat w kategorii adaptacja obiektów zabytkowych - Euro Styl Montownia - Sp. z o.o. fot. Magda Starowieyska

Wyróżnienie w kategorii adaptacji obiektów zabytkowych - Uniwersytet WSB Merito w Poznaniu, fot. Magda Starowieyska

Wyróżnienie w kategorii adaptacji obiektów zabytkowych - Kampinoski Park Narodowy, fot. Magda Starowieyska

Wyróżnienie w kategorii adaptacji obiektów zabytkowych - Gmina Olkusz, fot. Magda Starowieyska

Laureat w kategorii architektury i budownictwa drewnianego - Parafia Rzymskokatolicka Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rzepinie,
fot. Magda Starowieyska

Wyróżnienie w kategorii architektury i budownictwa drewnianego - Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój Sp. z o.o. fot. Magda Starowiejska

Wyróżnienie w kategorii architektury i budownictwa drewnianego - Parafia Rzymskokatolicka Świętej Anny w Jaktorowie, fot. Magda Starowiejska

Wyróżnienie w kategorii architektury i budownictwa drewnianego - Lasy Miejskie - Warszawa, fot. Magda Starowiejska

Laureat nagrody w kategorii zabytków techniki - Zabytkowa Kopalnia Ignacy w Rybniku, fot. Magda Starowiejska

Laureat nagrody w kategorii specjalnej - Gminny Ośrodek Kultury w Pszczewie, fot. Magda Starowieyska

Laureat nagrody w kategorii specjalnej - Marian Wołkowski-Wolski, fot. Magda Starowieyska

Gala wręczenia nagród w konkursie "Zabytek Zadbane" - laureaci tegorocznej edycji, fot. Magda Starowieyska